

دو فصلنامه علمی - پژوهشی زبان پژوهی دانشگاه الزهراء (س)

سال اول، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۹

کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در یاددهی - یادگیری زبان فرانسه در ایران مورد یادگیری الکترونیکی

پریوش صفا^۱
نهال خاک نگارمقدم^۲

چکیده

در جهان امروز، استفاده از تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات در زمینه‌های گوناگون، هر روز ابعاد وسیع‌تری می‌یابد. در حوزه آموزش زبان نیز اهمیت این فناوری را نمی‌توان نادیده گرفت و با توجه به نبودن آن و نبود شناخت کافی نسبت به این امکانات، بررسی و مطالعه روش‌هایی که در سایت‌های مختلف شبکه اطلاع رسانی جهانی برای این کار طراحی شده‌اند به عنوان یک پژوهش در اولویت قرار دارد. این تحقیق نه تنها به مدرسان زبان و زبان آموزان ایرانی در جهت استفاده بهینه از این ابزار کمک می‌نماید، بلکه می‌تواند در بهبود و تکمیل این روش‌ها نقش بسزایی داشته باشد. با یک نگاه کلی به روش‌های موجود، مسائلی که در زمینه آموزش زبان از این طریق وجود دارد، توجه معلم متخصص را جلب

---

۱. استادیار دانشگاه تربیت مدرس safap@modares.ac.ir

۲. کارشناس ارشد دانشگاه تربیت مدرس nahalkh@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۸۸/۹/۲۵ تاریخ تصویب: ۸۹/۳/۱

می‌کنند: ۱- ویژگی‌ها و نقاط قوت و ضعف یادگیری الکترونیکی (e-learning) کدام‌اند و با توجه به این ویژگی‌ها آیا می‌توان این روش یادگیری را یک "ابزار کامل و مستقل" در آموزش زبان فرانسه به زبان آموزان ایرانی دانست یا باید به عنوان یک "ابزار کمک آموزشی"، به موازات کلاس درس از آن بهره گرفت؟ ۲- نیازهای یک زبان آموز ایرانی در مواجهه با سایت یادگیری الکترونیکی چیست؟ ۳- با توجه به ارزیابی روش‌های یادگیری الکترونیکی (e-learning) و نیازهای زبان آموزان ایرانی در مقابل این ابزار، چه شاخص‌هایی را باید جهت طراحی یک سایت آموزش الکترونیکی زبان فرانسه برای زبان آموزان ایرانی در نظر گرفت؟ به منظور پاسخ به این سوالات می‌کوشیم با مطالعه ویژگی‌ها و نکات مثبت و منفی یادگیری الکترونیکی، در جهت رفع مشکلات موجود برآییم. به این ترتیب، میزان یادگیری ۲۰ نفر زبان آموز ایرانی و نیازهای آنها را در مقابل این نوع از آموزش به طور عملی مطالعه کردیم تا راهکارهایی برای استفاده هر چه بهتر از این ابزار در اختیار متخصصین این فناوری قرار گیرد و جهت طراحی یک نمونه ایرانی آن‌ها را یاری دهد. نتایج این تحقیق همچنین می‌تواند در امر تعیین محتوای دروس به معلمین زبان کمک کند.

واژه‌های کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات ، یادگیری الکترونیکی، آموزش فرانسه، آموزش از راه دور.

۱. مقدمه

با توجه به سرعت روزافزون زندگی مدرن و کمی وقت در انجام فعالیت‌های عادی و ضروری زندگی روزمره، نیاز به یافتن راه‌هایی جهت تسریع فعالیت‌های گوناگون زندگی به شدت احساس

می‌شود. خوشبختانه دستیابی به فناوری اطلاعات و ارتباطات و امکان استفاده از دنیای مجازی در انجام این مهم نقش بسزایی داشته است و با حذف ضرورت جابجایی و صرفه جویی در وقت و انرژی، کمک شایانی به بشر امروز نموده است.

یکی از حوزه‌هایی که به دلیل رشد بی وقفه روابط بین‌المللی هر روز گسترده‌تر می‌شود و لازم است با سهولت بیشتری در اختیار افراد قرار بگیرد حوزه یادگیری/یاددهی زبان‌های خارجی است. به همین دلیل متخصصین آموزش با بهره‌گیری از همکاری متخصصین فناوری ارتباطات و اطلاعات اقدام به راه‌اندازی سایت‌ها و نرم افزارهای آموزش زبان نموده‌اند که به یاری آن‌ها بسیاری از افرادی که بنابر دلایل گوناگون امکان شرکت در کلاس‌های درس حضوری را ندارند، می‌توانند بدون نیاز به جابجایی در هر زمان و مکانی که خود صلاح بدانند اقدام به یادگیری زبان مورد نظر خود نمایند. البته شایان ذکر است که این شیوه‌ها هنوز تا رسیدن به مرحله کمال مطلوب راه زیادی را باید طی کنند و در حال حاضر مراحل تکوین خود را می‌گذرانند و بی‌شک در سال‌های آینده صورت‌های کامل‌تر و رشدیافته‌تری از آن‌ها ارائه خواهد گردید. به همین دلیل بررسی و مطالعه هر چه بیشتر در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد و هر پژوهشی در این مورد بی‌شک می‌تواند سیر تکامل و بهبود این شیوه‌ها را گامی به جلوتر ببرد.

مقاله حاضر تلاشی است در این راستا که حاصل نتایج ۲۰ مطالعه موردی^۱ را در کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری الکترونیکی زبان فرانسه در ایران بررسی می‌نماید با این هدف که نقاط مثبت و منفی این شیوه‌ها را به منظور بهبود آن‌ها در اختیار متخصصان فن قرار دهد. پیش از هر چیز به تعریف یکی دو واژه کلیدی می‌پردازیم تا با تعیین حدود و ثغور آن‌ها خواننده مقاله را در درک بهتر آنچه در قالب این کار پژوهشی انجام گرفته است یاری کنیم. در واقع هدف متخصصانی که در این راه گام برمی‌دارند، فراهم آوردن ابزار لازم جهت اجرای دو شیوه آموزشی بدون ضرورت حضور در کلاس درس است. این دو شیوه آموزشی عبارتند از:

۱- آموزش از راه دور

۲- تهیه نرم افزارهای آموزشی

در این میان آموزش الکترونیکی در واقع یک راه میانجی مابین این دو شیوه است که به صورت آزمایشی در برخی از سایت‌های اینترنتی ارائه شده‌اند و در واقع پس از طی دوره مشخصی که از هر جهت محک زده شدند به صورت متدهای خودآموز روانه بازار ابزارهای آموزشی خواهند گشت و یا جهت استفاده در سیستم‌های آموزش از راه دور در مؤسسات آموزشی گوناگون به بهره‌برداری خواهند رسید.

در حال حاضر تعریفی که از یادگیری الکترونیکی^۱ به دست داده می‌شود عبارت است از ارائه مواد آموزشی و انتقال تجارب معلمان متخصص به متقاضیان زبان آموزی که علاقه مندند از این مواد بدون کمک آموزگار یا به عنوان ابزار کمکی در کنار یادگیری در کلاس درس استفاده کنند. به عبارت دیگر، سایت‌های یادگیری الکترونیکی، سایت‌های بدون آموزگار یا هدایت کننده حضوری هستند و در شرایط "خودآموزی" مورد استفاده قرار می‌گیرند.

برخلاف آموزش از راه دور که در عین بی نیاز ساختن زبان آموز از جابجایی، وی را از دسترسی به معلم و امکان ارتباط با گروه زبان آموزان هم سطح خود محروم نمی‌سازد، در آموزش الکترونیکی سعی بر استقلال هر چه بیشتر زبان آموز است به طوری که فرد باید صرفاً با تکیه بر مواد و ابزارهایی که اینترنت در اختیار وی قرار می‌دهد به هدف خود یعنی یادگیری زبان خارجی برسد. به این ترتیب، می‌توان حدس زد که برای رسیدن به چنین مقصودی ابزاری که در اختیار زبان آموز قرار می‌گیرد باید از چه امکانات پیشرفته‌ای برخوردار باشد تا نیازهای او را در این زمینه کاملاً برآورده کند.

۲. محتوای آموزشی مورد تحقیق

پس از مطالعه و تحلیل نقاط مثبت و منفی چهار سایت یادگیری الکترونیکی که اسامی آن‌ها در کتابنامه در پایان مقاله آورده شده است، سرانجام سایت French Steps را با توجه به ویژگی‌های خاصی که از پیش مد نظر داشتیم انتخاب کردیم تا میزان کارایی آن را برای زبان آموزان ایرانی بررسی کنیم. علت عمده و اصلی انتخاب این سایت در مقطعی که این پژوهش

---

1. e-learning

انجام می‌شد امکان دسترسی آسان به محتوای صوتی و تصویری آن بدون نیاز به فایل‌های تصویری با حجم بالا و سرعت زیاد اینترنت بود.

۱-۲. محتوای آموزشی سایت French Steps

در این مرحله توضیح محتوای درسی ضروری به نظر می‌رسد. در ابتدای ورود به سایت، فهرستی شامل ۶ دوره یا موضوع درسی کلی ارائه شده است که هر یک از آن‌ها حاوی ۳ تا ۵ درس است. زبان آموز می‌تواند یکی از دروس را بدون هیچ ترتیب خاصی با توجه به اهداف تعریف شده در جدول مربوطه و با توجه به اولویت‌های شخصی خود انتخاب و روی آن کلیک کند. هر درس شامل یک مکالمه است که پس از گوش دادن به آن و درک مفهوم به کمک گزینه key words، تمرینات سه گانه مربوط به درس ارائه می‌شود. این تمرینات عبارتند از:

- 1- Guess the words
- 2- Build the sentences
- 3- Speak and write

توضیحات گرامری هر درس همراه با گزینه build the sentences آمده است. در واقع در این تمرینات از شیوه ترجمه به زبان مقصد کمک گرفته شده است. قواعد تلفظ صداهاى مجزا و ترکیبی نیز در گزینه ای تحت عنوان pronunciation آموزش داده شده است. در پایان، پس از مرور نکات اصلی درس و انجام فعالیت‌های مربوطه، برگه‌هایی تحت عنوان learning log در سایت طراحی شده و در اختیار زبان آموز قرار دارد که به وی اجازه می‌دهد متد آموزشی را در هر درس و بخش‌های مربوط به آن ارزشیابی کند. پس از اتمام یادگیری تمام دروس جهت مرور آن دوره، یک دوره درسی (stage) فعالیت‌های معینی به زبان آموز پیشنهاد می‌کند و ضمناً به وی کمک می‌کند تا از میزان یادگیری و نقاط ضعف خود و نیز نکاتی که نیاز به مطالعه دوباره دارند آگاه شود. این در واقع نوعی ارزشیابی است که در پایان هر دوره ارائه شده است.

۳. ویژگی‌های آزمون شوندگان

برای انتخاب آزمون شوندگان نیز ملاک‌هایی را مد نظر قرار دادیم از جمله اینکه افراد از گروه‌های سنی مختلف و از هر دو جنس انتخاب شدند. تنها نقطه مشترک بین همه آن‌ها تسلط به زبان انگلیسی به عنوان زبان میانجی بود. زیرا یادگیری الکترونیکی در شرایط خودآموزی بدون کمک یک زبان میانجی میسر نیست و در حال حاضر هیچ سایت یادگیری الکترونیکی وجود ندارد که از زبان فارسی به عنوان زبان میانجی، استفاده کرده باشد.

۴. اجرای تحقیق

در بدو امر شرایطی مهیا شد تا در جلسه‌ای مشترک روند کار برای زبان آموزان مورد آزمون توضیح داده شود و از آن پس، چگونگی پیشرفت هر یک از آن‌ها به طور جداگانه توسط آموزگار پژوهشگر پیگیری شد. در ابتدای کار، فرم‌های نخستین پرسشنامه به همراه راهنمای یادگیری، گزارش یادگیری^۱ و گزارش پیشرفت در اختیار زبان آموزان قرار گرفت.

پرسشنامه شماره ۱ که پیش از شروع یادگیری توزیع گردید، شامل اطلاعات کلی از قبیل: نام، سن، جنس، میزان تحصیلات، شغل، تلفن تماس و آدرس محل برگزاری امتحانات حضوری زبان آموزان بود. ضمناً در این پرسشنامه اطلاعات دیگری نیز از زبان آموزان خواسته شده بود که به نتایج پژوهش کمک می‌کرد. از آنجمله‌اند: آشنایی زبان آموز با زبان‌های خارجی دیگر، آشنایی قبلی با زبان فرانسه (مدت و نوع آموزش)، انگیزه یادگیری زبان فرانسه، سابقه و آشنایی با آموزش و یادگیری الکترونیکی، آشنایی با سایر سایت‌های یادگیری زبان‌های خارجی و اینکه کسب کدام مهارت در یادگیری زبان خارجی برای ایشان در اولویت است. علاوه بر این پرسشنامه، برگه دیگری نیز در اختیار زبان آموزان قرار گرفت به نام برگه گزارش که توسط آموزگار پژوهشگر تهیه شده بود و زبان آموز می‌بایست نکات مثبت و منفی را که در هر درس با آن مواجه می‌شد اعم از موانع فنی یا محتوایی درس همراه با مدت زمان اختصاص داده شده به هر درس در آن یادداشت می‌کرد. خود سایت نیز یک برگه گزارش گیری در اختیار زبان آموزان

قرار می‌داد که با توجه به آن‌ها زبان آموز می‌توانست بخش‌های چهارگانه هر درس را که قبلاً به آن‌ها اشاره شد ارزشیابی کند و نظر خود را در باره آن‌ها بنویسد (بی شک این قسمت جهت تکمیل داده‌های سایت و برای طراحان اصلی آن پیش بینی شده است!).

روند کار به این صورت بود که طی دوره دو ماهه تحقیق، یادگیری هر درس برای یک هفته برنامه ریزی شد یعنی در پایان دو ماه، زبان آموزان می‌بایست جمعاً هشت درس را خوانده باشند. البته زمان و مکان یادگیری با شرط دسترسی به اینترنت در اختیار خود زبان آموزان بود که متناسب با سرعت پیشرفت خود می‌توانستند شرایط پیگیری کلاس را به دلخواه خود انتخاب کنند. در جلسه توجیهی اولیه از زبان آموزان خواسته شد که سؤالات احتمالی خود را که روی سایت جواب داده نشده و یا برایشان قابل فهم نبود در طی هفته یادداشت کنند. در پایان هر درس، زبان آموز با آموزگار پژوهشگر تماس می‌گرفت تا جهت انجام امتحان کتبی و شفاهی ارزشیابی چگونگی پیشرفت زبان آموز یکدیگر را ملاقات کنند. طی این جلسات هفتگی، پژوهشگر به سؤالاتی که طی هفته برای زبان آموز مطرح شده بود جواب می‌گفت و از این طریق به کاستی‌های ناشی از عدم حضور معلم در این روش آموزشی پی می‌برد. پژوهشگر از این فرصت یک بار در هفته استفاده کرده، علاوه بر ارزشیابی کتبی و شفاهی فرم‌های گزارش پیشرفت و گزارش یادگیری پر شده توسط زبان آموز را نیز بررسی می‌کرد تا از نزدیک روند یادگیری را بررسی کند.

پس از اتمام دوره آزمایشی ۲ ماهه، دومین پرسشنامه شامل اطلاعات زیر بین زبان آموزان توزیع گردید: میزان کارآیی یادگیری الکترونیکی در مقایسه با شیوه‌های سنتی یادگیری، میزان ضرورت توزیع برگه‌های راهنما در آغاز دوره یادگیری و نوع مشکلاتی که در صورت عدم توزیع برگه‌های راهنما ممکن بود زبان آموزان با آن مواجه شوند، اینکه یادگیری الکترونیکی در کسب کدام مهارت زبانی کارآیی بیشتری دارد، مواردی که ضعف سایت نیاز به حضور معلم را آشکار می‌سازد، موارد ضرورت مراجعه به فرهنگ لغت در طول یادگیری و نوع فرهنگ مورد استفاده (معمولی، الکترونیکی)، ذکر مشکلات فنی موجود در این شیوه یادگیری در ایران، کارآیی این شیوه در آموزش زبان به زبان آموز مبتدی، اولویت زبان به کار رفته به عنوان زبان

میانجی (فارسی یا انگلیسی)، کارآیی این شیوه به عنوان یک ابزار مستقل یادگیری، فایده این روش به عنوان یک ابزار فرعی کمک آموزشی، پیشنهادات زبان آموزان برای طراحی یک سایت یادگیری الکترونیکی برای مخاطبین ایرانی، تمایل به ادامه یادگیری از این طریق بعد از اتمام این دوره آموزشی و بالاخره میزان تمایل زبان آموزان به آموختن زبان‌های دیگر از طریق یادگیری الکترونیکی.

۵. تحلیل داده‌ها:

۵-۱. ارزیابی کتبی و شفاهی توسط محقق

همانطور که در نمودار (۱) مشاهده می‌شود، زبان آموزان در زمینه درک مطلب در بخش Slide Show دچار هیچ مشکلی نشده‌اند. از سوی دیگر، گزارش یادگیری نیز تایید می‌کند که بیشترین تعداد خطا در بخش گفتار و نوشتار مشاهده شده است.

ارزیابی

نمودار شماره ۱

ارزشیابی توانش شفاهی نشان داد که مبتدیان کاذب^۱ تقریباً هیچ مشکلی در تلفظ و بیان شفاهی نداشته‌اند، در حالیکه تنها ۳۰٪ از مبتدیان واقعی کلمات را به درستی تلفظ می‌کردند و ۷۰٪ بقیه در تلفظ صحیح کلمات با مشکل مواجه بودند.

1. faux débutants

۲-۵. نتایج حاصل از پرسشنامه شماره ۲ (در پایان دوره یادگیری):

در پاسخ به سؤالی که در مورد تفاوت این نوع یادگیری و یادگیری در کلاس فیزیکی زبان مطرح می‌شود، زبان آموزان به معایب زیر اشاره کردند:

- عدم امکان تصحیح تلفظ و بیان آوایی کلمات توسط معلم
- ریتم و روند پیشرفت یادگیری کندتر از زمانی است که یادگیری با همراهی معلم انجام می‌شود. به نظر می‌رسد یادگیری فعال به زمان بیشتری نیاز دارد و تلاش ذهنی زبان آموز بیشتر از وقتی است که معلم فعالیت ذهنی وی را ساده‌تر می‌کند.
- از آنجا که زبان آموز در یک گروه یا کلاس فیزیکی درس حاضر نیست، امکان ارتباط و تاثیر متقابل بین زبان آموزان وجود ندارد. عاملی که بدون شک در پیشرفت در توانایی مکالمه تاثیر بسزایی دارد. درصد بالای اشتباهات زبان آموزان در امتحان شفاهی و مکالمه، از ضعف سایت آموزشی در این مورد حکایت می‌کند.
- برای سؤالاتی که در زمان یادگیری برای زبان آموز مطرح می‌شود، حضور آموزگاری که بتواند در لحظه به آن‌ها پاسخ دهد، ضروری به نظر می‌رسد.
- کمبود انگیزه و تشویق به یادگیری طی مطالعه دروس به علت غیبت معلم و گروه هم کلاسی‌ها عامل بازدارنده‌ای از سوی زبان آموزان تلقی شده است.
- از آنجایی که ساختارهای زبانی یادگیری شده، امکان بررسی و تایید شدن توسط آموزگار را ندارند، زبان آموز به سختی جرأت کاربرد این ساختارها را در شرایط مقتضی پیدا می‌کند.

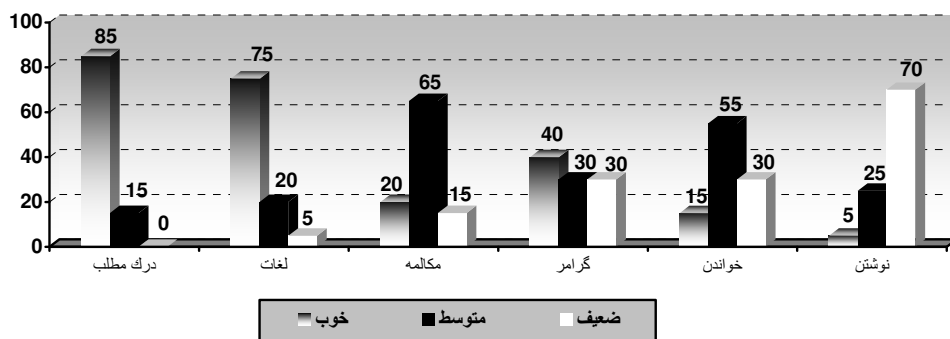
از میان مهارت‌های گوناگون، موفق‌ترین یادگیری مربوط به مهارت درک مطلب دیالوگ

(Slide Show) بوده که با ۸۵٪ نظر مثبت، "خوب" ارزیابی شده است.

این موفقیت طبیعتاً مدیون ترجمه جملات به زبان کمکی (انگلیسی) و حضور هم‌زمان تصویر و صوت بوده است. در مرحله بعد، یادگیری لغات و واژگان (Key Words) با ۷۵٪ نظر مثبت، "خوب" ارزیابی شده که علت اصلی آن مسلماً امکان چندین بار گوش کردن به تلفظ کلمات و همچنین ترجمه انگلیسی معنای آن‌ها می‌باشد. در نهایت، ۷۰٪ زبان آموزان بر این

باورند که این متد به ندرت به مهارت نوشتن و املاء کلمات پرداخته و آن‌ها به اجبار به حفظ کردن دیکته کلمات اکتفا می‌کردند.

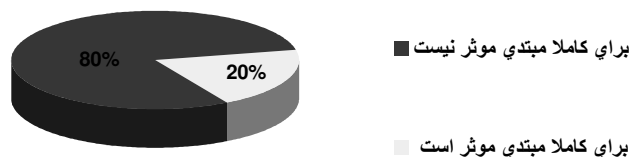
یادگیری مهارت‌های گوناگون

نمودار شماره ۲

در مورد بازدهی و تاثیر این روش یادگیری، بیشتر به نظر زبان آموزان کاملاً مبتدی تکیه شده است تا مبتدیانی که قبلاً آشنایی اندکی با زبان فرانسه داشته‌اند. از میان ۱۶ نفر زبان آموز کاملاً مبتدی، تنها ۲۰٪ معتقد بودند که این روش برای یک زبان آموز مبتدی به اندازه کافی مؤثر است که دلیل آن را البته می‌توان به استقلال و تمایل به خودآموزی این افراد مرتبط دانست. به نظر این دسته از زبان آموزان یادگیری الکترونیکی روش مناسبی برای خودآموزی بدون نیاز به معلم و جابجایی برای کلاس درس است. اما ۸۰٪ از زبان آموزان معتقد بودند که این روش، روش مناسبی برای یادگیری افراد کاملاً مبتدی نیست، چراکه بهتر است یادگیری از مطالب ابتدایی و آسانتر مانند الفبا، ساختارهای ساده سلام و احوالپرسی و معرفی کردن آغاز شود تا شرایط واقعی اجتماعی مثل گرفتن تاکسی. مهمتر از همه، زبان آموز کاملاً مبتدی، همواره نیازمند حضور آموزگار در ابتدای یادگیری است چراکه در مرحله آغازین، به تنهایی اعتماد به نفس کافی برای استفاده از ساختارهای زبانی را ندارد.

بازدهی متد یادگیری الکترونیکی

نمودار شماره ۳

در پاسخ به این سؤال که آیا می‌توان یادگیری الکترونیکی را به عنوان روشی مستقل جهت یادگیری زبان فرانسه تلقی کرد، زبان آموزان به دو گروه مساوی تقسیم می‌شوند. دسته‌ای معتقدند یادگیری الکترونیکی، در صورتی که معایب مشاهده شده در شیوه آموزشی سایتی نظیر French Steps برطرف شود، می‌تواند به عنوان روشی مستقل بدون حضور آموزگار، مؤثر باشد و دسته‌ای دیگر بر این گمانند که این روش می‌تواند به عنوان ابزاری کمک آموزشی مورد استفاده قرار گیرد، چراکه قوانین آواشناسی و دستور زبان بهتر است توسط یک آموزگار توضیح داده شود که حضورش همزمان عامل مشوق و انگیزه دهنده به زبان آموزان است.

یادگیری الکترونیکی به عنوان ابزاری مستقل

نمودار شماره ۴

۶. پیشنهاداتی برای طراحی یک سایت یادگیری الکترونیکی مناسب آموزش زبان

پس از تحلیل داده‌های این تحقیق و با توجه به نظرات زبان آموزان مورد آزمون و نیز ارزشیابی‌های انجام شده در مدت یادگیری و در پایان دوره تعیین شده، می‌توان پیشنهاداتی برای طراحی و اجرای یک سایت یادگیری الکترونیکی جهت آموزش زبان فرانسه به فارسی زبانان ارائه داد:

- ضرورت وجود یک زبان واسطه کمکی، ترجیحاً فارسی به این منظور که برای تعداد بیشتری از متقاضیان که الزاماً زبان خارجی دیگری نمی‌دانند قابل دسترس باشد.
- نظم و پیشرفت منطقی در ارائه اطلاعات
- مشخص نمودن اهداف و روش یادگیری هر درس از طریق زبان واسطه
- ضرورت وجود فایل صوتی برای آموزش کلمات و آواهای زبان مقصد.
- امکان تصحیح خودکار اشتباهات تلفظ و آوایی زبان آموزان یا جلب توجه آنان به طور اخص به آوایی که بد تلفظ شده است.
- عدم امکان دسترسی به سطوح بالاتر، بصورت خودکار، در صورت کسب نکردن حد نصاب نمره علمی.
- توضیح قواعد دستوری به زبان مادری و پیش بینی تمریناتی که با توجه به تداخل‌های زبانی طراحی شده و به یادگیری ضمنی دستور زبان کمک کند.
- امکان برقراری ارتباط زنده یا از طریق پست الکترونیکی بین زبان آموزان.
- پیش بینی بخشی برای تدریس دانسته‌های فرهنگی.
- امکان مرور کلی و همزمان تمام بخش‌های آزمون ارزیابی برای تشخیص اشتباهات زبان آموز در هر درس.
- قوانین نمره دهی واحد و تعداد سؤالات یکسان برای هر درس.
- امکان رجوع از تم یک درس به هر یک از مباحث دروس دیگر بدون نیاز به مرور کل مطالب آن.

- پیش بینی لینک‌های فرامتنی^۱ برای نمایش معنی لغات تازه و ناآشنا.
- آماده سازی دو نوع ارزشیابی برای پایان هر درس و پایان برنامه آموزشی.

۷. نتیجه گیری

در پایان، هرچند تحقیق حاضر، اندک نکاتی را در اختیار ما قرار می دهد، اما متخصصین می توانند به مدد آن‌ها ابزار و روش‌های یادگیری الکترونیکی را بهبود بخشند.

أ. یادگیری الکترونیکی روش یادگیری به کمک سایت‌های آموزشی است که در آن‌ها زبان آموز نقش محوری دارد، چراکه زمان و مکان و محتوای یادگیری را خود انتخاب می کند و با آموزگار بطور غیر زنده و Offline در ارتباط است. این روش مزایایی همچون تسهیل امکانات یادگیری، کاهش هزینه‌های جابجایی و ابزار آموزشی، دسترسی آسان به جدیدترین داده‌های آموزشی و معایبی چون کمبود هیجان و انگیزه حضور در کلاس درس را شامل می شود.

ب. با توسل به تحلیل انجام شده بر روی ۲۰ زبان آموز ایرانی مبتدی، می توان تصدیق کرد که یادگیری الکترونیکی در شرایط فعلی، می تواند بیشتر به عنوان یک ابزار کمکی برای کلاس درس واقعی مورد استفاده قرار گیرد، گرچه تا تبدیل شدن به یک ابزار مستقل آموزشی برای یادگیری زبان فاصله زیادی ندارد.

ت. از نکاتی که برای طراحی یک سایت یادگیری الکترونیکی باید به آن توجه کرد، می توان به ضرورت استفاده از یک زبان کمکی، تقسیم بندی منطقی اطلاعات و عناوین درسی، پیش بینی فعالیت‌هایی که دانش آموز را به منابع و سایت‌های دیگر آموزشی ارجاع دهد و در نهایت ارزشیابی در حین دوره آموزشی و در انتهای آن اشاره کرد.

منابع فارسی

- بهشتی؛ زهرا. (۱۳۸۳). بررسی نقش آموزش الکترونیکی در حل مشکلات آموزش‌های سنتی و استفاده از آن برای همگانی کردن امر تعلیم و تربیت در ایران در مجموعه مقالات دومین همایش آموزش الکترونیکی. دبیرخانه شورای عالی اطلاع رسانی - کتابخانه سازمان همیاری اشتغال ص ۴۵-۵۲
- زمانی؛ عشرت و فریدون شریفیان. (۱۳۸۳). تعیین محتوا در نظام‌های باز و الکترونیکی و مقایسه آن با نظام‌های سنتی. در مجموعه مقالات دومین همایش آموزش الکترونیکی. دبیرخانه شورای عالی اطلاع رسانی - کتابخانه سازمان همیاری اشتغال. ص ص ۱۷-۲۴
- عاصی؛ مصطفی. (۱۳۸۳). آموزش زبان، زبانشناسی و فناوری اطلاعات در مجموعه مقالات دومین همایش آموزش الکترونیکی تهران - دبیرخانه شورای عالی اطلاع رسانی - کتابخانه سازمان همیاری اشتغال. ص ص ۳۲-۳۷

منابع فرانسه

- Bellier; Sandra. (2001). *Le e-learning*. Paris : ed. Liaison.
- Cord; Brigitte et Christian Ollivier. (2002). Collaborer pour apprendre le site Canal Rêve. in *Le Français dans le Monde*. Paris : CLE INTERNATIONAL. n° 323. Paris : éd. pp.33- ۳۶.
- Froissart; Pascal. (2000). La formation assistée par Internet, réseau pédagogique et réseau technique. in *Méditation et information*, n° 11. Paris. pp.113-129.
- Kalogiannakis; Michail. (2003). Les TICE : Une nouvelle manière d'enseigner: Les cas d'une communauté virtuelle des enseignants. in *Actes du Colloque de la CIFSIC*, Bucarest. 8 p.
- Lancien; Thierry. (1998). *Le multimédia*. Paris: CLE international.
- Mangenot; François. (1998). Classification des apports d'Internet à l'apprentissage des langues. in *Alsic*. n° 2. pp.133-146.

- Rhéaume; Jacques. (2002). L'apport des TIC et du numérique dans l'enseignement aujourd'hui : Cas des cours à distance. in *Actes du Colloque de l'Acfas*. Université Laval. pp.85-93.
- Rosenberg; Marc-Jeffrey. (2000). *E-Learning, strategies for delivering knowledge in the digital age*. États-Unis : McGraw-Hill.
- Stoytchéva; Maria et Jean-François Maynier (2004). Utiliser les technologies de l'information et de la communication. in *Le Français dans le Monde*. Paris : CLE INTERNATIONAL. n° 335. pp.40-42.
- Tomé; Mario. (1999). Français langue étrangère et Internet. *THOT*.

سایت‌های اینترنتی

تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات در آموزش (TICE) ، یادگیری الکترونیکی ، آموزش از راه

دور

Archive Ouverte en Sciences de l'Information et de la Communication:

<http://archivesic.ccsd.cnrs.fr> (consulté le 22 septembre 2005)

Le répertoire international de la formation à distance:

<http://cursus.cursus.edu> (consulté le 5 octobre 2005)

Intégrer les TIC dans l'apprentissage des langues vivantes:

<http://www.educnet.education.fr/documentation/dossier/langues>

(consulté le 11 novembre 2005)

Une initiative de la Commission européenne sur e-learning:

<http://www.elearningeuropa.info> (consulté le 10 novembre 2005)

Enseignement à distance et formation continue pour adulte en e-learning:

<http://www.expats-magazine.com/scolarité/formation> (consulté le 4

octobre 2005)

Les usages des TICE en FLE/FLS: L'association didactique du français langues étrangère: <http://fle.asso.free.fr/asdifle> (consulté le 10 novembre 2005)

Pour intégrer les TIC dans l'enseignement et l'apprentissage: Université Laval: <http://www.fse.ulaval.ca/mediatic> (consulté le 22 septembre 2005)

Nouvelles de la formation à distance: <http://thot.cursus.edu> (consulté le 5 octobre 2005)

سایت‌های یادگیری زبان فرانسه از طریق اینترنت

A day in the life of a Parisian family, University High School, Irvine, États-Unis: http://apollo.gse.uci.edu/uhs_lang/parislesson.html (consulté le 22 novembre 2005)

Apprendre le français: <http://babelnet.sbg.ac.at/canalrêve> (consulté le 4 octobre 2005)

BBC Languages: Site de l'apprentissage des langues: <http://www.bbc.co.uk/languages> (consulté le 19 septembre 2005)

French Steps: Apprendre le français par BBC: <http://www.bbc.co.uk/languages/french/lj> (consulté le janvier 2006)

Le magazine pour pratiquer le français et dialoguer sur Internet: <http://bonjourdefrance.com> (consulté le 10 novembre 2005)

Français interactif: Apprendre le français à l'Université Texas: <http://www.laits.utexas.edu/fi> (consulté le 3 septembre 2005)

Annuaire de sites des meilleures ressources d'apprentissage du français langue étrangère: <http://www.lepointdufle.net> (consulté le 26 septembre 2005)

Les ressources Internet pour l'apprentissage du français langue étrangère: <http://www3.unileon.es/dp/dfm/flenet/actividades2.htm> (consulté le 22 novembre 2005)

Exercices du français en ligne: <http://www.webinitial.net> (consulté le 10 novembre 2005)